

M A T E R I A Ł P O R Ó W N A W C Z Y

do projektu ustawy o zmianie ustawy o działaczach opozycji antykomunistycznej oraz osobach represjonowanych z powodów politycznych oraz ustawy o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego

(druk nr 1035 S)

USTAWA z dnia 20 marca 2015 r. o działaczach opozycji antykomunistycznej oraz osobach represjonowanych z powodów politycznych (Dz. U. z 2018 r. poz. 690 oraz z 2019 r. poz. 730, 752 i 992)

Art. 1.

Ustawa reguluje:

- 1) zasady nabywania statusu działacza opozycji antykomunistycznej lub osoby represjonowanej z powodów politycznych;
- 2) zasady wydawania legitymacji i nadawania odznaki honorowej działacza opozycji antykomunistycznej lub osoby represjonowanej z powodów politycznych;
- [3) zasady przyznawania świadczenia pieniężnego i pomocy pieniężnej działaczom opozycji antykomunistycznej lub osobom represjonowanym z powodów politycznych;*
- 4) *inne niż wymienione w pkt 2 i 3 uprawnienia działacza opozycji antykomunistycznej lub osoby represjonowanej z powodów politycznych;*
- <3) zasady przyznawania świadczenia pieniężnego, świadczenia dodatkowego i pomocy pieniężnej działaczom opozycji antykomunistycznej lub osobom represjonowanym z powodów politycznych oraz wdowom i wdowcom po działaczach opozycji antykomunistycznej lub osobach represjonowanych z powodów politycznych;**
- 4) inne niż wymienione w pkt 2 i 3 uprawnienia działacza opozycji antykomunistycznej lub osoby represjonowanej z powodów politycznych oraz wdowy i wdowca po działaczach opozycji antykomunistycznej lub osobach represjonowanych z powodów politycznych;>**

Objaśnienie oznaczeń: *[] kursywa – tekst usunięty*

<> druk pogrubiony – tekst wstawiony

- 5) zadania, organizację i zasady działania wojewódzkich rad konsultacyjnych do spraw działaczy opozycji antykomunistycznej oraz osób represjonowanych z powodów politycznych.

Art. 3.

Osobą represjonowaną z powodów politycznych jest osoba, która w okresie od dnia 1 stycznia 1956 r. do dnia 31 lipca 1990 r.:

- 1) przebywała w:
 - a) więzieniu lub innym miejscu odosobnienia na terytorium Polski na mocy wyroku wydanego w latach 1956-1989 albo bez wyroku jednorazowo przez okres dłuższy niż 48 godzin lub wielokrotnie przez łączny okres dłuższy niż 30 dni, za działalność na rzecz odzyskania przez Polskę niepodległości i suwerenności lub respektowania politycznych praw człowieka w Polsce,
 - b) ośrodka odosobnienia na podstawie art. 42 dekretu z dnia 12 grudnia 1981 r. o stanie wojennym (Dz. U. poz. 154, z 1982 r. poz. 18, z 1989 r. poz. 178 oraz z 2011 r. poz. 342) za działalność na rzecz odzyskania przez Polskę niepodległości i suwerenności lub respektowania politycznych praw człowieka w Polsce;
- 2) przez okres powyżej 30 dni pełniła zasadniczą służbę wojskową lub czynną służbę wojskową w ramach ćwiczeń wojskowych, do której odbycia została powołana z przyczyn politycznych za działalność na rzecz odzyskania przez Polskę niepodległości i suwerenności lub respektowania politycznych praw człowieka w Polsce;
- 3) brała udział w wystąpieniu wolnościowym na rzecz odzyskania przez Polskę niepodległości i suwerenności lub respektowania politycznych praw człowieka w Polsce i w związku z tym:
 - a) na skutek działania, w tym niejawnego, wojska, milicji lub organów bezpieczeństwa państwa, o których mowa w art. 5 ustawy z dnia 18 grudnia 1998 r. o Instytucie Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu (Dz. U. z 2016 r. poz. 1575 oraz z 2018 r. poz. 5 i 369), zwanych dalej "organami bezpieczeństwa państwa", poniosła śmierć, doznała uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia na okres dłuższy niż 7 dni,
 - b) była inwigilowana przez organy bezpieczeństwa państwa i podjęto wobec niej bezprawne działanie polegające na popełnieniu na jej szkodę przestępstwa lub wykroczenia,

[c) była pozbawiona możliwości wykonywania swojego zawodu,]

<c>była pozbawiona możliwości wykonywania swojego zawodu, działalności gospodarczej lub rolniczej,>

d) została z nią rozwiązana umowa o pracę,

e) została relegowana z uczelni wyższej lub innej szkoły,

f) była objęta zakazem publikacji przez Główny Urząd Kontroli Prasy, Publikacji i Widowisk, wojewódzki lub miejski urząd kontroli prasy, publikacji i widowisk albo Główny Urząd Kontroli Publikacji i Widowisk lub okręgowy urząd kontroli publikacji i widowisk przez okres dłuższy niż jeden rok;

4) była poszukiwana listem gończym, oskarżona lub skazana za popełnienie przestępstwa lub wielokrotnie skazywana za popełnienie wykroczenia, za działalność na rzecz odzyskania przez Polskę niepodległości i suwerenności lub respektowania politycznych praw człowieka w Polsce.

Art. 6.

1. Ustanawia się odznakę honorową "Działacza opozycji antykomunistycznej lub osoby represjonowanej z powodów politycznych", zwaną dalej "odznaką honorową".

2. Odznakę honorową działaczowi opozycji antykomunistycznej lub osobie represjonowanej z powodów politycznych nadaje Szef Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych wraz z wydaniem decyzji, o której mowa w art. 5 ust. 1.

[3. Szef Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych wraz z wydaniem decyzji, o której mowa w art. 5 ust. 1, wydanej na wniosek działacza opozycji antykomunistycznej lub osoby represjonowanej z powodów politycznych, wydaje także legitymację działacza opozycji antykomunistycznej lub osoby represjonowanej z powodów politycznych, zwaną dalej "legitymacją".]

<3. Szef Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych wraz z wydaniem decyzji, o której mowa w art. 5 ust. 1, lub na wniosek wdowy lub wdowca po działaczu opozycji antykomunistycznej lub osobie represjonowanej z powodów politycznych o potwierdzonym statusie działacza opozycji antykomunistycznej lub osoby represjonowanej z powodów politycznych, wydaje odpowiednio legitymację działacza opozycji antykomunistycznej lub osoby represjonowanej z powodów politycznych lub legitymację wdowy lub wdowca po działaczu opozycji antykomunistycznej lub osobie represjonowanej z powodów politycznych, zwaną dalej „legitymacją”.>

4. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) wzór odznaki honorowej oraz wzór legitymacji potwierdzającej nadanie odznaki honorowej,
 - 2) wzór legitymacji,
 - 3) (uchylony),
 - 4) sposób noszenia odznaki honorowej,
 - 5) (uchylony)
- mając na uwadze sprawne przeprowadzenie postępowania oraz zapewnienie właściwej identyfikacji posiadaczy legitymacji.

Art. 7.

[1. Prawo do świadczenia pieniężnego i pomocy pieniężnej przysługuje działaczowi opozycji antykomunistycznej lub osobie represjonowanej z powodów politycznych o potwierdzonym statusie działacza opozycji antykomunistycznej lub osoby represjonowanej z powodów politycznych, zwanym dalej "osobą uprawnioną".]

<1. Prawo do świadczenia pieniężnego, świadczenia dodatkowego i pomocy pieniężnej przysługuje działaczowi opozycji antykomunistycznej lub osobie represjonowanej z powodów politycznych o potwierdzonym statusie działacza opozycji antykomunistycznej lub osoby represjonowanej z powodów politycznych, zwanym dalej „osobą uprawnioną”.>

<1a. Prawo do świadczenia pieniężnego przysługuje wdowie lub wdowcowi po osobie uprawnionej.>

2. W przypadku gdy podstawą potwierdzenia statusu działacza opozycji antykomunistycznej lub osoby represjonowanej z powodów politycznych były wyłącznie okoliczności i zdarzenia będące podstawą uprawnień kombatanckich na podstawie ustawy z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego (Dz. U. z 2018 r. poz. 276 oraz z 2019 r. poz. 752), osobie uprawnionej przysługuje - według jej wyboru - prawo do świadczenia pieniężnego albo prawo do dodatku kombatanckiego, świadczenia w wysokości dodatku kombatanckiego, ryczałtu energetycznego i dodatku kompensacyjnego.

3. Warunkiem przyznania przez Szefa Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych osobom, o których mowa w ust. 1, świadczenia pieniężnego jest przedłożenie przez taką osobę zaświadczenia organu emerytalnego lub rentowego o dokonanej rezygnacji z pobierania dodatku kombatanckiego, świadczenia w wysokości

dotatku kombatanckiego, ryczałtu energetycznego i dodatku kompensacyjnego w okresie pobierania świadczenia pieniężnego. Informację o przyznaniu świadczenia pieniężnego Urząd do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych przekazuje właściwemu organowi emerytalnemu lub rentowemu.

Art. 8.

[1. Świadczenie pieniężne i pomoc pieniężną przyznaje, w drodze decyzji administracyjnej, Szef Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych, na wniosek osoby uprawnionej.]

<1. Świadczenie pieniężne, świadczenie dodatkowe i pomoc pieniężną przyznaje, w drodze decyzji administracyjnej, Szef Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych, na wniosek osoby uprawnionej albo wdowy lub wdowca po osobie uprawnionej.>

2. ⁽⁶⁾ Wniosek o świadczenie pieniężne zawiera imię i nazwisko wnioskodawcy, datę urodzenia, numer PESEL, adres miejsca zamieszkania lub adres korespondencyjny, numer telefonu lub adres poczty elektronicznej oraz nazwę banku i numer rachunku bankowego, na który ma być przekazane świadczenie pieniężne, jeżeli wnioskodawca wybiera taką formę wypłaty.
3. ⁽⁷⁾ Wniosek o przyznanie pomocy pieniężnej zawiera dane, o których mowa w ust. 2, a także imiona, nazwiska, stopień pokrewieństwa oraz dochód netto osób, z którymi wnioskodawca prowadzi wspólne gospodarstwo domowe.
4. ⁽⁸⁾ Do wniosku o przyznanie pomocy pieniężnej należy dołączyć kopie dokumentów, które będą stanowić podstawę ustalenia stanu zdrowia, sytuacji rodzinnej i materialnej osoby występującej o przyznanie pomocy pieniężnej lub osób prowadzących wspólne gospodarstwo domowe z wnioskodawcą, w szczególności:
 - 1) orzeczenie o inwalidztwie, o niezdolności do pracy lub o stopniu niepełnosprawności;
 - 2) dokument potwierdzający wysokość dochodu netto, w szczególności aktualną decyzję o waloryzacji renty lub emerytury, zaświadczenie pracodawcy o wysokości wynagrodzenia za pracę;
 - 3) nakaz płatniczy podatku rolnego oraz zaświadczenie z urzędu gminy o wielkości gospodarstwa rolnego w hektarach przeliczeniowych;
 - 4) zaświadczenie o kontynuowaniu przez dziecko wnioskodawcy nauki w gimnazjum, szkole ponadgimnazjalnej, szkole ponadpodstawowej lub szkole wyższej;

- 5) decyzję o uznaniu lub odmowie uznania danej osoby za bezrobotną oraz utracie statusu bezrobotnego, przyznaniu, odmowie przyznania, wstrzymaniu lub wznowieniu wypłaty oraz utracie lub pozbawieniu prawa do zasiłku, stypendium i innych finansowanych z Funduszu Pracy świadczeń niewynikających z zawartych umów albo oświadczenie o pozostawaniu w ewidencji bezrobotnych lub poszukujących pracy.

Art. 9.

1. Świadczenie pieniężne **<osobie uprawnionej>** przyznaje się w wysokości 426,58 zł miesięcznie.
- <1a. Świadczenie pieniężne przyznaje się wdowie lub wdowcowi po osobie uprawnionej, jeżeli wdowa lub wdowiec jest inwalidą wojennym w rozumieniu ustawy z dnia 29 maja 1974 r. o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin (Dz. U. z 2017 r. poz. 2193 oraz z 2019 r. poz. 39 i 752) lub pobiera emeryturę, rentę, uposażenie w stanie spoczynku lub uposażenie rodzinne.**
- 1b. Świadczenie pieniężne wdowie lub wdowcowi po osobie uprawnionej przyznaje się w wysokości połowy kwoty, o której mowa w ust. 1, miesięcznie.**
- 1c. Świadczenie pieniężne wdowie lub wdowcowi po osobie uprawnionej nie przysługuje, jeżeli wdowa lub wdowiec pobierają inne świadczenie o charakterze pieniężnym, określone w ustawie, po osobie uprawnionej.>**
2. Kwota świadczenia pieniężnego, [o której mowa w ust. 1,] ulega podwyższeniu przy zastosowaniu wskaźnika waloryzacji emerytur i rent - od miesiąca, w którym jest przeprowadzona waloryzacja.
3. Szef Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych ogłasza w formie komunikatu w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej "Monitor Polski", co najmniej na 7 dni roboczych przed najbliższym terminem waloryzacji, należną od tego terminu kwotę świadczenia pieniężnego.
4. (uchylony).
5. (uchylony).
6. (uchylony).
7. (uchylony).

<Art. 9a.

- 1. Świadczenie dodatkowe przyznaje się osobie represjonowanej w sposób, o którym mowa w art. 3 pkt 1, pkt 3 lit. c i d oraz pkt 4, o potwierdzonym statusie osoby represjonowanej, uprawnionej do emerytury lub renty.**
- 2. Świadczenie dodatkowe przyznaje się w wysokości stanowiącej iloczyn kwoty 10 zł oraz liczby pełnych miesięcy przez jaką osoba, o której mowa w ust. 1, była represjonowana lub z powodu represji nie miała możliwości podjęcia pracy, nie więcej jednak niż w wysokości połowy najniższej emerytury, ogłaszanej przez Prezesa Zakładu Ubezpieczeń Społecznych na podstawie art. 94 ust. 2 pkt 1 lit. a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2018 r. poz. 1270 i 2245 oraz z 2019 r. poz. 39, 539, 730 i 752), zwanej dalej „najniższą emeryturą”, miesięcznie.>**

Art. 10.

1. Osobom uprawnionym, znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej, zdrowotnej oraz w związku z zaistnieniem zdarzeń losowych, może być przyznana pomoc pieniężna - jednorazowa lub okresowa.
2. Pomoc pieniężna jednorazowa może być przyznana w szczególności na:
 - 1) częściowe pokrycie kosztów zakupu wózka inwalidzkiego, sprzętu rehabilitacyjnego lub wyrobów medycznych;
 - 2) dostosowanie pomieszczeń mieszkalnych do rodzaju niepełnosprawności.
3. Pomoc pieniężna okresowa może być przyznana w szczególności na:
 - 1) zaspokojenie potrzeb bytowych i ochronę zdrowia w przypadku długotrwałej choroby powodującej wzrost kosztów utrzymania, zakupu leków, środków opatrunkowych oraz dojazdów do zakładów leczniczych na zabiegi medyczne i rehabilitacyjne;
 - 2) opłacenie pomocy pielęgnacyjnej niezbędnej z uwagi na wiek oraz stan zdrowia.
4. Pomoc pieniężna jednorazowa może być przyznana, jeżeli:
 - [1) dochód osoby samotnie gospodarującej nie przekracza kwoty odpowiadającej 220% najniższej emerytury, ogłaszanej przez Prezesa Zakładu Ubezpieczeń Społecznych na podstawie art. 94 ust. 2 pkt 1 lit. a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2018 r. poz. 1270 i 2245 oraz z 2019 r. poz. 39, 730 i 752), zwanej dalej "najniższą emeryturą";]*

<1) dochód osoby samotnie gospodarującej nie przekracza kwoty odpowiadającej 220% najniższej emerytury;>

2) dochód na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty odpowiadającej 150% najniższej emerytury;

3) dochód osoby samotnie gospodarującej lub dochód na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty odpowiadającej 300% najniższej emerytury, w przypadku gdy wnioskodawca jest osobą całkowicie niezdolną do pracy i do samodzielnej egzystencji.

5. Pomoc pieniężna okresowa może być przyznana, jeżeli:

1) dochód osoby samotnie gospodarującej nie przekracza kwoty odpowiadającej 150% najniższej emerytury;

2) dochód na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty odpowiadającej 100% najniższej emerytury.

6. Pomoc pieniężna jednorazowa jest przyznawana do wysokości 150% najniższej emerytury, przy czym pomoc przeznaczona na częściowe pokrycie kosztów zakupu wózka inwalidzkiego, sprzętu rehabilitacyjnego, wyrobów medycznych lub dostosowanie pomieszczeń mieszkalnych do rodzaju niepełnosprawności jest przyznawana do wysokości 300% najniższej emerytury.

7. Pomoc pieniężna okresowa jest przyznawana do wysokości 100% najniższej emerytury miesięcznie.

8. Pomoc pieniężna okresowa jest przyznawana na okres do 6 miesięcy i nie częściej niż raz na 12 miesięcy.

9. Pomoc pieniężna jednorazowa jest przyznawana nie częściej niż raz na 12 miesięcy.

10. W szczególnie uzasadnionych przypadkach Szef Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych może przyznać pomoc pieniężną na innych warunkach niż określone w ust. 4-7 i ust. 9.

<Art. 12a.

1. Na wniosek osoby, która pokryła koszty pogrzebu, w rozumieniu ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, działacza opozycji antykomunistycznej o potwierdzonym statusie działacza opozycji antykomunistycznej, Szef Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych, wydaje znak nagrobny przeznaczony do umieszczenia na grobie

ziemnym, grobie murowanym, katakumbach lub w kolumbarium, chyba że działacz opozycji antykomunistycznej złoży za życia przeciwne oświadczenie woli.

2. Szef Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych za wydanie znaku nagrobego pobiera opłatę w wysokości nie większej niż 50 zł.
3. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego określi, w drodze rozporządzenia:
 - 1) wzór i sposób wykonania, w tym użyte materiały, znaku nagrobego, biorąc pod uwagę ujednoczenie wzoru znaku ze wzorem odznaki honorowej oraz zapewnienie trwałości znaku;
 - 2) wysokość opłaty za wydanie znaku nagrobego, biorąc pod uwagę koszty wykonania znaku oraz koszty przekazania znaku wnioskującemu;
 - 3) tryb postępowania w sprawach wydania znaku nagrobego, biorąc pod uwagę konieczność zapewnienia sprawności postępowania i przeznaczenie znaku.
4. Opłatę za wydanie znaku nagrobego przeznacza się na koszty związane z wykonaniem znaku oraz koszty przekazania znaku wnioskującemu.>

[Art. 13.

Samorząd terytorialny może udzielać pomocy osobom uprawnionym, w zakresie udogodnień komunikacyjnych, świadczeń mieszkaniowych, kulturalnych, zdrowotnych i oświatowych.]

<Art. 13.

Samorząd terytorialny może udzielać pomocy osobom uprawnionym oraz wdowom lub wdowcom po osobach uprawnionych, w zakresie udogodnień komunikacyjnych, świadczeń mieszkaniowych, kulturalnych, zdrowotnych i oświatowych.>

[Art. 14.

Instytut Pamięci Narodowej - Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu udziela pomocy w sporządzeniu wniosku o potwierdzenie statusu działacza opozycji antykomunistycznej lub osoby represjonowanej z powodów politycznych.]

<Art. 14.

W wykonaniu obowiązków nałożonych ustawą Szef Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych współdziała z Instytutem Pamięci Narodowej – Komisją

Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu. W szczególności Instytut Pamięci Narodowej – Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu udziela Szefowi Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych niezbędnych informacji oraz przekazuje niezbędne dokumenty.>

USTAWA z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego (Dz. U. z 2018 r. poz. 276 oraz z 2019 r. poz. 752)

<Art. 20⁵.

- 1. Na wniosek osoby, która pokryła koszty pogrzebu, w rozumieniu ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych:**
 - 1) kombatanta w rozumieniu art. 1 lub**
 - 2) weterana walk o wolność i niepodległość Polski w rozumieniu ustawy z dnia 22 listopada 2018 r. o grobach weteranów walk o wolność i niepodległość Polski (Dz. U. z 2018 r. poz. 2529)**

– Szef Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych, wydaje znak nagrobny przeznaczony do umieszczenia na grobie ziemnym, grobie murowanym, katakumbach lub w kolumbarium, chyba że kombatant lub weteran, złoży za życia przeciwne oświadczenie woli.
 - 2. Wnioskującym o wydanie znaku nagrobnego może być organizacja kombatancka, w której zmarły był zrzeszony, o ile nie sprzeciwi się temu członek rodziny w rozumieniu ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych albo osoba, która pokryła koszty pogrzebu. Wnioskująca organizacja współdziała z Szefem Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych udzielając mu niezbędnych informacji oraz przekazując niezbędne dokumenty.**
 - 3. Szef Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych za wydanie znaku nagrobnego pobiera opłatę w wysokości nie większej niż 50 zł.**
 - 4. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego określi, w drodze rozporządzenia:**
-

- 1) wzór i sposób wykonania, w tym użyte materiały, znaku nagrobnego, uwzględniając konieczność ukazania we wzorze formacji wojskowej lub organizacji walczących o suwerenność i niepodległość Rzeczypospolitej Polskiej, do których należał kombatant lub weteran, lub stowarzyszenia kombatanckiego, w którym był zrzeszony kombatant lub weteran, oraz zapewnienia trwałości znaku;
 - 2) wzór i sposób wykonania, w tym użyte materiały, uniwersalnego znaku nagrobnego, wspólnego dla wszystkich kombatantów lub weteranów, wobec których nie można przypisać udziału w jakiegokolwiek formacji wojskowej lub organizacji walczącej o suwerenność i niepodległość Rzeczypospolitej Polskiej;
 - 3) wysokość opłaty za wydanie znaku nagrobnego, biorąc pod uwagę koszty wykonania znaku oraz koszty przekazania znaku wnioskującemu;
 - 4) tryb postępowania w sprawach wydania znaku nagrobnego, biorąc pod uwagę konieczność zapewnienia sprawności postępowania i przeznaczenie znaku.
5. Opłatę za wydanie znaku nagrobnego przeznacza się na koszty związane z wykonaniem znaku oraz koszty przekazania znaku wnioskującemu.
6. Koszty przekazania i wykonania znaku nagrobnego ponad kwotę opłaty za wydanie znaku pokrywa Urząd do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych.
7. W realizacji obowiązku wydania znaku nagrobnego Szef Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych współdziała z Instytutem Pamięci Narodowej – Komisją Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu. W szczególności Instytut Pamięci Narodowej – Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu udziela Szefowi Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych niezbędnych informacji oraz przekazuje niezbędne dokumenty.>